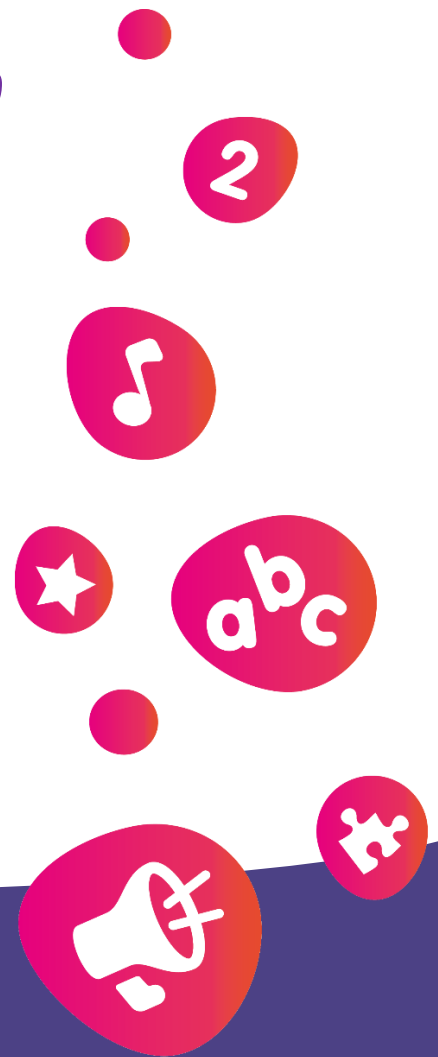

PROTOCOL ECHTSCHIEDING

14-09-2021

1. Inleiding

Dit protocol is geschreven om ouders en leerkrachten een handreiking te bieden, in het omgaan met de gevolgen van een echtscheidingssituatie. Een echtscheiding bespreekbaar maken, is de eerste stap om het belang van het kind veilig te kunnen stellen. De ideale situatie is immers een goede samenwerking tussen ouders, kind en de school. School heeft de belangen van het kind te behartigen, zonder zich te mengen in de daadwerkelijke situatie van de scheidende ouders. School heeft een zelfstandige informatieplicht ten opzichte van de beide ouders van het kind.

Er wordt over ouders gesproken die volgens de wet vader of moeder zijn. Meestal zijn dat de biologische ouders, dit geldt echter niet altijd in de ogen van de wet. De moeder van het kind is de vrouw die het kind gebaard heeft of heeft geadopteerd. De vader van het kind is of de echtgenoot van de moeder op het moment dat het kind geboren wordt (tenzij vaderschap is ontkend) of de man die het kind heeft erkend of geadopteerd of de man wiens vaderschap door de rechter is vastgesteld.

In Nederland staan alle kinderen onder de achttien jaar onder het ouderlijk gezag. Ouders hebben vaak gezamenlijk gezag. In geval van scheiding behouden beide ouders gezamenlijk gezag, tenzij een rechter dit anders heeft bepaald. In dat geval heeft één ouder het gezag. Alleen in gevallen waarin geen van de ouders het gezag kan uitoefenen, bijvoorbeeld omdat ze beiden zijn overleden of omdat de rechter het gezag bij de ouders heeft weggehaald, oefent een ander dan een ouder het gezag uit. Deze persoon wordt de voogd genoemd. Ouders kunnen in deze situatie steun en erkenning zoeken bij de leerkracht. In dat geval is het voor de leerkracht van belang geen partij te worden of oordeel te hebben. Het belang van het kind staat voorop.

De gevolgen van een echtscheiding zijn voor een leerling vaak ingrijpend. Vaak kunnen leerkrachten dit signaleren in het veranderende gedrag van een kind. Onderstaande veranderingen kunnen voorkomen bij een kind waar in het leven een scheiding speelt.

- Concentratieproblemen kunnen de kop op steken. Het kan moeilijk zijn voor een kind de aandacht erbij te houden, terwijl er zoveel vragen door zijn/haar hoofd spelen.
- Stil zijn. Een kind dat normaal gesproken lekker aanwezig is in de klas, kan ineens heel stil en teruggetrokken worden.
- Slechtere leerprestaties. Het kind zit niet lekker in zijn/haar vel en presteert daardoor slechter.
- Gedragsproblemen. Het blijft wel lastig vast te stellen of de gedragsproblemen daadwerkelijk in verbinding staan met de echtscheiding.
- Onzekerheid. Een kind dat eerder goed zelfstandig kon werken, heeft nu ineens uw en/of onze hulp nodig, terwijl dit gedrag niet bij de leerling past.
- Huilen. Het kind kan ineens beginnen te huilen. U doet er goed aan een gesprek met het kind te hebben en de achterliggende gedachte proberen te achterhalen.
- Faalangst. Kinderen in een echtscheidingssituatie hebben meer kans om faalangst te ontwikkelen. Kinderen trekken zich meer terug en vinden minder aansluiting bij de omgeving.

Het kan zinvol zijn het onderwerp echtscheiding in de groep ter sprake te brengen. Houd wel rekening met de ontwikkelingsfase en de leeftijd van de kinderen. Voorzichtigheid is geboden. Laat kinderen weten dat het er is, maak het bespreekbaar. In individuele gevallen waarin het kind heen en weer geslingerd wordt, zich onzeker en verlaten voelt, is het niet verstandig de vertrouwensband tussen u en het kind in de groep open te breken.

2. Informatie over kind aan gescheiden ouders

Er wordt gedurende het schooljaar informatie verstrekt door de groepsleerkracht aan de ouders van de kinderen in de groep. Als de ouders samen het gezag uitoefenen, geldt ook na een scheiding dat de informatievoorzieningen over het kind vanuit school gericht is op beide ouders. Ouders die geen gezag (meer) hebben over het kind, hebben ook recht op informatie over hun kind (Artikel 1:377 C van het burgerlijk wetboek). De school hoeft uit zichzelf geen informatie te geven aan deze ouders. Ouders moeten zelf vragen. Als de vader het kind niet heeft erkend, heeft hij helemaal geen recht op informatie, ook niet als hij erom vraagt. Deze ouders hebben beperkt recht op informatie over hun kind. Het betreft alleen belangrijke feiten en omstandigheden, dus informatie over schoolvorderingen en evt. sociaalpedagogische ontwikkelingen op school. En als het belang van het kind zich tegen informatieverstrekking verzet, dan hebben deze ouders geen recht op informatie. Dit kan het geval zijn indien een rechter of psycholoog heeft geoordeeld dat het geven van informatie aan een ouder het kind zal schaden.

Bij een juridisch ouder die geen gezag heeft ligt het anders. In dat geval hoeft de school deze ouder alleen te informeren als hij of zij daar om vraagt. Een ouder zonder gezag heeft geen recht op inzage in het leerling dossier maar hij dient wel, op zijn verzoek, op hoofdlijnen over zijn kind geïnformeerd te worden (bijvoorbeeld door toezending van een kopie van het rapport). Alleen als de school meent dat het informeren van de ouder niet mogelijk is in verband met zwaarwegende belangen van de leerling, kan de school beslissen om de ouder niet of maar beperkt te informeren. Het gaat in deze afweging vooral om de veiligheid van het kind. Daarvan kan sprake zijn als het belang van het kind wordt geschaad door de informatieverstrekking. Hier dient rekening mee gehouden te worden bij de oudergesprekken, correspondentie over het kind, het delen van de rapporten en schooldossiers. De school moet die afweging zelf maken. Ze kan zich niet beroepen op bijvoorbeeld de opvatting van Jeugdzorg, al kunnen de argumenten die zij noemen wel meewegen in de beslissing van de school. Ligt er een uitspraak van de rechter dat de juridische ouder geïnformeerd moet worden, dan houdt de school zich daaraan. Omgekeerd dienen ouders de school te informeren over relevante gebeurtenissen en omstandigheden inzake het gezag over het kind, maar ook over bijvoorbeeld een wijziging in de woonplaats van het kind en adreswijzigingen van de ouders.

Kinderen van gescheiden ouders, kunnen in de loop van de tijd geconfronteerd worden met een nieuwe relatie van de ouder, die deel uit gaat maken van het gezin. Ook hierover heeft de school een duidelijk beleid opgesteld. Voor de oudergesprekken worden alleen de ouders uitgenodigd (dit zijn de ouders belast met het ouderlijk gezag). Mocht het zo zijn dat er maar één ouder met het ouderlijk gezag is belast, dan kan een eventuele nieuwe partner bij de oudergesprekken aanwezig zijn. Zijn er twee gezaghebbende ouders en is duidelijk dat slechts één van hen komt, dan mag alleen met uitdrukkelijke toestemming van de andere gezaghebbende ouder, een nieuwe partner aanwezig zijn bij de oudergesprekken. De stiefouder kan wel van zijn of haar kant informatie verstrekken aan de leerkracht over het kind.

3. Praktische punten specifiek voor de Troubadour

In de relatie school - ouders - kind zal door de scheiding van de ouders het een en ander gaan veranderen/veranderd zijn. Had de school eerst met het gezin te maken, in scheidingssituatie met twee ouders en hun kind. Voor een optimaal en veilig opvoedingsklimaat is de samenwerking tussen school - ouders - kind van essentieel belang. In situatie van scheiding kan dit moeilijker zijn om daar vorm aan te (blijven) geven. Door het hebben van dit protocol vergroten wij de kans op het blijvend kunnen vormgeven aan de samenwerking tussen school - ouders - kind.

Op de Troubadour is de groepsleerkracht in eerste instantie verantwoordelijk voor het welbevinden van het kind. Deze informeert collega's en coördineert de contacten met ouders. De groepsleerkracht overlegt met de intern begeleider en/of gedragsspecialist en kan met toestemming van ouders hulp in roepen van de wijkcoach of andere hulpverlenende instantie.

Belangrijk is dat de groepsleerkracht signalen onderkent:

- Het kind trekt zich terug, gedraagt zich stil en afwezig, angstig.
- Het kind gedraagt zich overactief, druk.
- Het kind gedraagt zich agressief en prikkelbaar, wordt snel kwaad.
- Het kind gedraagt zich ongeïnteresseerd.
- De schoolprestaties zijn minder.
- Het kind reageert overgevoelig, huilt snel en gedraagt zich bedroefd.
- Er is een terugval in ontwikkeling (b.v. duimzuigen, stotteren, niet meer zindelijk).
- Het kind heeft een slechte lichamelijke conditie (slaapproblemen, vaak ziek en kwaaltjes).
- Het kind gaat niet samen met de andere kinderen aan het einde van de dag naar buiten, maar blijft achter.

Een groepsleerkracht die de kinderen kent zal misschien eerder deze symptomen al zien en merken dat het kind een andere uitstraling heeft, zich anders voordoet dan 'normaal'. De bovengenoemde signalen zijn dan een bevestiging dat er werkelijk iets aan de hand is en er onderzocht moet worden wat er speelt.

Algemene uitgangspunten

- Wij kiezen geen partij tussen de vader of de moeder. Wij geven geen oordeel. Uiteraard kunnen ouders wel vragen naar wat bepaalde gebeurtenissen kunnen betekenen voor het kind.
- Wij geven altijd bij kinderen aan dat ze van beide ouders mogen houden, dat ze daarin geen keuze hoeven te maken. Het kan zijn dat ouders negatief over elkaar praten, waardoor het lijkt alsof het kind niet meer van de ouders mag houden en een keuze moet maken.
- Tijdens gesprekken met kinderen en/of hun ouders benadrukken wij dat kinderen ook mee kunnen denken over 'nieuwe' oplossingen. We vragen door, we letten erop dat we dingen niet invullen.
- Moeilijke onderwerpen gaan wij niet uit de weg. We blijven feitelijk en eerlijk naar de situatie toe. We gaan duidelijk en eerlijk om met het gegeven dat ouders niet meer met elkaar verder willen.
- We onderscheiden de functies van ouderschap en partnerschap. Ouders blijven verantwoordelijk voor hun kinderen, we benadrukken die rol.
- Ouders zijn in onze ogen beide ouders. Kinderen moeten loyaal blijven aan beide ouders. Dat is (meestal) in hun belang. Wij respecteren daarom beide ouders.
- We hebben oog en oor voor beide ouders, zeker net na de scheiding kan het zijn dat ouders er beiden alleen voor staan. Waar nodig helpen we met praktische zaken, of verwijzen we door naar instanties die kunnen helpen.

Ouderavonden

- Wanneer ouders na scheiding allebei ouderlijk gezag hebben (dat is altijd zo tenzij de rechter anders besloten heeft) worden vader en moeder uitgenodigd voor één en dezelfde ouderavond.
- De uitnodiging wordt naar beide (gescheiden) ouders gestuurd, zowel vader als moeder ontvangen dus een uitnodiging.
- Wij stellen het bijzonder op prijs wanneer ouders, ook al zijn zij gescheiden, samen naar de ouderavond kunnen komen.

Rapporten

Wij gaan ervan uit dat de leerlingen tijdens hun verblijfmoment bij de ene of de andere ouder het rapport kunnen laten zien. Er is een kopieerrapport beschikbaar dat op verzoek verkrijgbaar is. Wij verstrekken dit niet vanzelf, daarvoor ligt het initiatief bij ouders.

Zorgrapportage-, ouder- en rapportgesprekken

- (Gescheiden) ouders van zorgleerlingen ontvangen bij bespreking van de zorgrapportage met een externe deskundige (Steunpunt KOE, GGD, Psycholoog etc.) en het zorgteam van de school, beiden een uitnodiging voor één en hetzelfde contactmoment. Ook bij deze gesprekken wordt de uitnodiging naar het eigen adres van beide (gescheiden) ouders gestuurd, zowel vader als moeder ontvangen dus een uitnodiging.
- Wanneer het niet mogelijk blijkt te zijn samen het gesprek bij te wonen, is het aan ons als school om te bepalen of wij twee gesprekken kunnen hebben. Verslagen worden meegegeven met de ouder die bij het gesprek aanwezig is of aan beiden. Op verzoek is altijd een kopie verkrijgbaar.
- Voor de rapportgesprekken worden beide ouders uitgenodigd voor een gezamenlijk gesprek. Alleen in bijzondere gevallen, ter beoordeling aan school, kan hiervan worden afgeweken.

Jaarkalender / info

Aan het begin van het schooljaar krijgt elk gezin een kalender met informatiegedeelte via de leerlingen uitgereikt. Indien nodig kunnen ouders een tweede exemplaar op school komen vragen.

Schoolgids

De schoolgids is voor alle ouders in te zien via onze website. Er wordt geen papieren exemplaar uitgereikt.

Informatie uit de klas van het kind

Groepsgebonden informatie staat in de kalender en nieuwsbrief van de school. Al deze informatie is ook op de website van de school te vinden. Daarnaast melden ouders zich aan bij de ouderapp Parro. Inloggegevens zijn verkrijgbaar via de administratie van onze school. Daarbij kunnen beide ouders een aparte eigen inlogaccount aanmaken.

Rol van de school

In het team moeten collega's van elkaar weten dat er een scheiding speelt en wie daarin actie onderneemt. Dit om te voorkomen dat er allerlei dubbelingen gaan optreden. Wie is er voor het kind de meest voor de hand liggende vertrouwenspersoon? Hij/zij is degene die de collega's informeert, de centrale figuur die weet wat en wanneer gedaan is en wordt. Degene die het contact met ouders onderhoudt, eventueel hulp inroept van de Intern begeleider. Het is belangrijk dat hierover goede afspraken worden gemaakt, de groepsleerkracht heeft hier een regierol in.